

ИНТЕРВЈУ РАЈКО ВАСИЋ, ИЗВРШНИ СЕКРЕТАР САВЕЗА НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА

НАРОД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗАСЛУЖУЈЕ СВОЈУ ДРЖАВУ

Још једна побједничка кампања за Српску и за СНСД. Српска је увијек у нашим срцима, у нашој политици и у нашој акцији. Сада смо послали поруку, за локалне изборе: Српска, кућа до куће

Рајко Васић, један од стубова најјаче политичке странке у Републици Српској, извршни секретар Савеза независних социјалдемократа, “без длаке на језику” за портал еНовости говори о актуелној политичкој ситуацији у Републици Српској, предстојећим локалним изборима, као и о књижевном и друштвеном животу. Новинар, публициста, писац и политичар чије ријечи сијеку као нож, досљедност својој идеји и критички однос према стварности, скупо плаћа, како у политици и медијима, тако и у животу. Али да се није увукао под кожу ратника и четири године провео у рову, не би било ни његових романа “Прсти лудих очију” и “Томанова игра сјенки”, који су изашли из локалних оквира и постигли успјех у Србији и региону.

Данас смо чврсто стали на дејтонске ноге. СНСД је, коме припадам, одмах по оснивању у свој програм уградио „два ентитета и три народа“. Ми нисмо начинили грешку да прво заиграмо на Државу Српску, на Самосталну Српску. Ми смо се држали међународног права и онога што су гарантовале велике силе. Показало се да је инсистирање на два ентитета и три народа била добитна комбинација јер су остала два народа, у међусобном односу, урушавала БиХ а други ентитет никада није могао да заживи што је нама дало недостижну предност.

Политика, њени ефекти, коју води нека странка или неко руководство, често није видљива у том па ни у наредном нандату. И тога увијек треба бити свјестан. Сада, након више од петнаест година, видљив је ефект нашег инсистирања на 2 и 3. У времену када је то била издаја јер је СДС водио аутистичну политику одбијања и донација и свега осталог.

Република Српска је данас једном ногом самостална. Наш циљ је Самосталност у оквиру БиХ или изван БиХ. А другом ногом је држава. Наш циљ је да до краја искористимо дејтонске државне надлежности које смо добили у Дејтону и које имамо.

Ја, лично, желим Републику Српску као посебну, независну државу. Можда то неће бити док сам ја жив али ће бити. Овај народ је то заслужио,

Ви као политичар, писац, новинар, пратите актуелне догађаје. Како оцјењујете позицију Републике Српске 20 година од њеног оснивања?

Српска стоји ко бог. У Дејтону смо добили шансу, бољу од муслимана и Хрвата. Главни проблем је био у томе што Српска демократска странка није имала духовне, политичке и моралне снаге да је искористи. У праву је био Старовић када је рекао да СДС треба да се расформира јер неће моћи да носи мир на леђима. Укратко, њих су притискали ратни злочини, криминализација Срба, мутни губици територија, некомпетентно и политички недорасло и незрело руководство па су били аутистични на српску штету или претјерано кооперативни са истим посљедицама.

цијелом својом историјом и страдањима. Ово је једини организован српски колективитет, изван Србије, који је остао на својој земљи и сачувао свој језик. То треба поштовати. Пред тим треба стати и поклонити се. Ја нисам националист али због овог народа заступам најтврђу националну политику.

Свјedoци смо сталних притисака из Сарајева и бошњачких политичара на Републику Српску. Какве посљедице то може да има за Републику Српску?

Мислим да то јача Српску. Сарајевски Политички Круг нема никакву концепцију, никакав реалан национални или политички интерес, никаво међународно право иза себе. Има само лаж, преваре, обмане. У штагод упрете прстом, све је из Сарајева превара. Лагумцијина мултиетничност. Комшић је највећа превара на политичком тржишту БиХ. Такве лажне вриједности није могао ни СДС нити СДА да изнедре у свом праскозорју, кад су ангажовали кретеноиде прве врсте. Геноцид је лаж и превара. Агресија је лаж и превара. Сецесионизам Српске је лаж и превара. Ми само узимамо оно што је Господ Дејтон дао. Ускоро и муслимани неће вјеровати у те празне приче, нека се добро замисле зашто је пропао Силајдић и његова Стопостобих. Зашто је пропала Држава за човјека. Прошло је вријеме лажне Аманпур-капмање и лажних фотоса из Омарске.

Да ли је Сарајево заиста мултиетнички град или је то само одраз једне лажне слике која се шаље у свијет?

У Сарајеву су мултиетничке још само трамвајске шине јер су их, у доба социјалистичког самоуправљања, излијевали Срби, Хрвати и муслимани у Жељезари у Зеници.

Све остало је унисоно, хомогено, једносмјерно, од вјере до мржње према Србима. То што се појави неки Гојер, неки Пударић, неки Десница, то су само људи-ахднаме, турско ћаге које, кобива, доказује да неко има право да живи и да буде ту. Њихов домет је исти као и домет оних девет Срба несретника који су се турили на Лагумцијину листу у Сребреници. Срби, а и Хрвати, имају неку антинационалну, суицидну потребу да се потурчавају. На срећу, то ради одмет, безвријед.

И та слика Сарајева је лаж за Европу и Вашингтон. Несрећа је у томе што ти центри знају право стање, само се понкад праве слијепи.

Припреме за локалне изборе су у пуном јеку. Какву предизборну кампању очекујете. Мислите ли да ће бити “прљава”, прљавија него иначе?

Кампања ће бити уобичјена. За нас је, за СНСД, то побједничка кампања. Још једна побједничка кампања за Српску. Пета по реду. Српска је увијек у нашим срцима, у нашој политици и у нашој акцији. Сада смо послали поруку, за локалне изборе: Српска, кућа до куће.

Не кријем, драго ми је кад се то прочита и без зареза и са придјевом на почетку.

СДС и ПДП су, чини ми се схватили да је овдје немогућа концепција Нудигузи и Потопници. Коперативност на властиту штету је српска прошлост, барем на овим просторима, просторима Републике Српске. А изборе никад нико није добио на рекламирању опште пропасти и потопа.

На чему ће бити тежиште кампање СНСД-а?

Рећи ћемо шта смо урадили за четири године, шта ћемо урадити у наредне четири године и на који начин ћемо, тамо гдје побиједимо синхронизовати, ускладити, повезати, републичку и локалну власт. И никаква друга мудрост.

СНСД је био апсолутни побједник на претходним изборима. Да ли ће тако бити и на предстојећим?

Ми ћемо задржати општине у којима су грађани нама дали повјерње. Ми сада имамо 37 начелника у Републици Српској, плус једног у коалицији, и 3 начелника у Федерацији. Циљ нам је да побиједимо у неколико општина у којима до сада нисмо побјеђивали. То је, нпр. Фоча, Угљевик, Брод. И Босански Петровац у Федерацији.

Подијељена су мишљења о томе да ли је Слободан Гаврановић, кандидат СНСД-а за градоначелника Бањалуке најбоље рјешење? Сматрате ли да ће се одлука Градског одбора показати исправном и да ће Гаврановић уколико добије повјерење грађана моћи да настави развојни континуитет Бањалуке?

То је потпуно извјесно. Они који не познају СНСД или не разумију наш концепт и организацију, не схватају да је Гаврановић дио нашег тима у Бањалуци и да се ништа није драстично догодило. Да је било обрнуто, да је Гаврановић био градоначелник, и сада би вило обрнуто у кандидатури. Гаврановић ће побиједити, можда и убједљивијим бројем гласова него прије четири године јер смо нашу организацију у Бањалуци дигли на виши ниво и имамо сада скоро 250 мјесних одбора. То је, армијски речено, корпус.

А против нас иде разједбана банда по шумским потоцима и пициним парковима, да не помињем димове.

Да ли су Бијељина и Добој за СНСД унапријед изгубљена битка, како се то може често чути у јавности?

За Бијељину и Добој се тешко борити. Ми развијамо страначку организацију и политичку технологију а Мићо и онај потурица Обрен развијају клијентелистички и интересни феудализам. Они су вишемандатни негативци у својим срединама који су развили свој систем подршке и који не подразумева страначку организацију. Ни у Добоју ни у Бијељини СДС није ни изблиза јак као њих двојица. У Добоју Петровић има пет, шест, можда и седам хиљада муслиманских гласова у старту. Тешко је организованој и модерној странци борити се демократским изборним процесом против такве политике „џамијских листића“. У Бијељини, пак, Мићић окупља цијелу структуру оних који су имали користи од власти СДС-а и мјеста Бијељине на путу према Србији. Тај, сада легализовани, ратни и поратни капитал, управља гласовима моћније него иједна страначка структура СДС-а. И још једна важна ствар. Мићо и Обрен су вишемандатни ликови а СНСД, слиједом своје унутарстраначке демократичности, стално кандидује нове људе. То само значи да ће њихов пад, када дође, бити катастрофалан и за те локалне заједнице.

Ми, дабоме, не одустајемо и боримо се за Бијељину, Добој и Приједор, једнако као и за Бањалуку.

Колико је министар пољопривреде Мирослав Миловановић својим резултатима заслужио да буде кандидат за градоначелника Бијељине и шта би он могао да уради за бијељинску регију и Семберију, уколико се деси да СНСД победи и тамо?

Прије свега се ради о одговорности а не о заслугама. По заслугама би Додик требао да буде кандидат за све и свја. Чак и за начелника Берковића. Миловановић је предсједник нашег општинског одбора у Бијељини и ред је да преузме одговорност. То су радили и раде и други наши предсједници одбора.

За Бијељину би могао да уради немјерљиво више него Мићић јер он има директну конекцију са Владом Републике Српске. И до сада је Влада радила све у Бијељини. Болницу. Канале. Осим Мићиних прасића по селима.

С обзиром на то да имате увид у политичке прилике на терену, колико сте задовољни урађеним у осталим општинама Републике Српске у којима је СНСД на власти?

Урађено је веома много. Ради се о десетинама милиона марака у току четири године, у свакој општини. Само општине чија власт није хтјела да комуницира са Владом и Републиком, имају мањак у развоју. Наше прегледе урађеног свакодневно скраћујемо за сваку општину јер знамо да људи немају времена и енергије да читају и анализирају на десетине страница табела. Дабоме, понекад тај развој изгледа као нешто што је нормално, као што сваког јутра треба обући чисту кошуљу. Ми не тражимо да људи укивају СНСД у звијезде због тога што је неки пут асфалтиран према неколицини кућа. Али не дозвољавамо да опозиција убјеђује те исте људе да није урађено ништа.

Шта је то што Република Српска може да учини да се и у сиромашним крајевима створе бољи услови за живот?

Може да уједначи услове развоја и да створи амбијент. Али ако имате цијела подручја у којима нико ништа неће да ради осим да се запосли у ХЕТ-у или у ЕПРС-у, онда је проблем мало тежи.

У сиромашним крајевима сточарство и воћарство могу бити егзистенцијални темељ. Али, то су подручја која захтијевају рад. Сваког дана током године. Ми ћемо, као друштво, морати да вратимо углед раду. И да га поштујемо јер нам значи опстанак.

Колико ће помоћи стране инвестиције у томе?

Стране инвестиције неће доћи. То су илузије и лажи лопова из међународне заједнице. Ако проведете реформу полиције, доћи ће стране инвестиције. Ако уђете у НАТО, доћи ће стране инвестиције. То је лаж. То је прича за будале. Ми морамо до краја искористити своје природне и радне способности. Ево, у Новој Тополи ће почети градња огромног агроиндустријског комплекса који ће бити мотор тазвоја воћарства и земљорадње. Једног дана када се заврши потпуно, ту ће радити три хиљаде људи. То ни једна страна инвестиција неће никада урадити. Али хоће откупљивати наше сировине и финалне производе у тој зони.

Наши пољопривредници морају да почну да размишљају другачије а власт да им створи услове за то. Сада, рецимо, у пољопривредним производима царују закупци, закупци и прекупци. Умјесто да 1000 лијевчанских пољопривредника да по 5.000 марака и у Бањалуци изгради робну кућу поврћа. Тако ће директно и јевтино продавати

своје производе, елиминисати високе цијене и увознички лоби. Јер, оно што сада имамо од поврћа у понуди, осамдесет посто је увозно а пола од тога је прошверцовано.

Ових дана једна од централних тема у медијима је хапшење Срђана Љубојевића, генералног директора “Шума Српске”. Колико се то може посматрати кроз политичку призму?

Нема ту никакве политичке призме. Љубојевић је један некомпетентни, некарактерни и неиделошки скоројевић који је повјеровао у кампању Транспаренсија или Рафија Грегоријана о томе да је у Српској све криминал и корупција. Па се укључио. То је безочно примитивно понашање. Нажалост, он је давао такве сигнале и у Агенцији за шуме. Нећу да будем генерал, али на вријеме сам рекао да ће наштетити и Социјалистима и власти уопште.

Ви као књижевник пратите текућу књижевну продукцију. Како видите однос писца и стварности. Колико је књижевност рефлекс дневне политике?

Књижевност је данас ишчашена из живота зато што су и књижевници одбачени. Они су као намјерно ишчашено раме. Писци се данас под водом боре за стварност. Република Српска мора оформити посебно министарство културе и почети систематски да развија ту област јер све царевине пропадају а културно наслеђе остаје. Откад нема Аустроугарске а Кочић још живи.

То о рефлексу је тешко анализирати. Ако писци подилазе дневној политици онда за то није крива политика. Књижевност не треба да буде ни на који начин одсјај дневне политике. Али то не значи да не треба да буде ангажована. Само што то захтијева дивовске предуслове. Захтијева, нпр, да се установи књижевна критика. Не могу писци сами себи бити и писци, и рецензенти, и критичари и чланови жирија. Нема ту одсјаја, то је најцрња вртња у кругу.

Ових дана одржавају се програми Кочићевог збора. Мислите ли да би ту манифестацију требало подићи на један виши ниво и како?

Дабоме. Социјалистичко самоуправљање је било достигло један добар ниво. Фуад Балић је, нпр, много допринио стварном културном концепту Кочићевог збора. Онда је све девалвирано примитивизмом, ускогрупношћу и сљепилком. Борба бакова је постала главни догађај. Вјерујем да се Кочић окреће у гробу и не може себи да опрости што је „у књигу турио Јаблана“.

Кочићев збор је богомдана прилика да Република Српска покаже своје лице културе и ванвремених достигнућа али и да предочи нове кораке. Цијеним бодљавину бакова, шаторе, клипачу и узнојене женске гузице. Али, овај народ вриједи више и то се мора показати. На томе су сви до сада заказали. Многима, јакако, годи, да Кочићев збор буде овакав. Јер су они, онда, Онакви. Са великим словом.

С обзиром на то да сте дугогодишњи новинар и да сте радили у угледним редакцијама каква је НИН-ова и великим ТВ кућама попут Радио телевизије Сарајево како оцјењујете медије Републике Српске и колико сте задовољни сарадњом с њима?

Не волим да говорим о томе. Увијек сам на ивици да упаднем у ону замку: Знате, кад сам ја био то и то, све је било врхунско, а онда сте дошли ви који појма немате и који сте усрали и шефа и станицу. Ја сам радио у доба Новинарства. Данас је доба Медија. То су двије различите ствари. Као што су бакови преузели Кочићев збор, тако су бакови преузели и Новинарство, односно Медије. И о томе не желим ништа више да кажем.

Задовољан сам сарадњом. Има ту добрих људи, људи који рангирају вриједности, људи којима је стало да се неко добро, позитивно, критичко, генеративно мишљење чује, да се нечији рад покаже. Има и оних који су ратне наплавине, као и у другим областима, бизмисмени, са м а без таригуза.

Ја настојим да будем активистички оријентисан према медијима. Да нудим робу на тржишту а не да чекам да се мене неко сјети. Дабоме, то носи ризик али на тај начин преузимам одговорност на себе а не да оптужујем новинаре како се мене не сјете. То говорим за дневно-политички ангажман. У другим својим активностима нисам нападан јер мислим да то није коректно са моје стране.

Ко је новине Ви најрадије читате, а коју телевизије гледате?

Немам одговор. Већ годинама ја нисам гледалац ни читалац. Медије само „прегледам“, претрчавам, онолико колико ми треба због моје информисаности и дневне активности. Интернет има примат, чак и кад су у питању неке телевизије. У колима више емисија прегледам него код куће на екрану телевизора.

Знам да то није одговор за вас. Гледам телевизије са шпанским, енглеским и италијанским фудбалом.

Да ли је истина да сте зато што сте “без длаке” на језику забрањени у неким медијима, које називају режимским. Чиме објашњавате тај парадокс?

Тачно је. Мада то нису режимски медији. То су чаршијски медији који се издају за режимске како би могли имати неке припадности у односу на друге.

То није парадокс, то је логика рата који је на обалу избацио сваковрсна говна и трулеж а онда су га у Дејтону зауставили. Нажалост, нама је остало то на обали и потребне су генерације да се успостави ред, моралне вертикале и професионалан однос, од поправке машине за веш до тих усраних медија. Данас медије посједују кркани који рекетирају све оне који нешто имају или нешто значе. Пријете екраном или новинама. Уцјењују. Неко ће платити да се објави а неко ће платити да се не објави.

Ваш нови роман “Томанова игра сјенки” биће прва књига која ће се промовисати у Андрић граду? Шта за вас то значи као писца?

То је за мене немјерљива част. Иначе нисам навикао да ме се третира реално па можда то и претјерано рангирам.

Али, ово је посебан случај. Андрићград је чудо у настајању и мој долазак са мојим романом је раван освајању нових свјетова, искрцавању на нове континенте. Говорим из свог угла, дабоме.

Конкретно, то за мене као писца значи обавезу да испишем још један роман јер се само тако могу одужити и Кустурици и Андрићграду.

Много се прашине дигло око градње “Андрићграда”. Како Ви оцјењујете овај пројекат режисера Емира Кустурице?

Емир је Домаћин свјетова. Он ондје ствара чуда у Земљи Срба. Он од Дрине, која је у Вишеграду била понорница, није текла никуда, јер је вишеградско вријеме стало кад је нестало Швабице, чини ријеку-врата према свијету. Андрићград је тај прозор у свијет. То је чудо зато што прво настаје прозор па онда град и свијет.

Дабоме, око њега је пуно Ђоркана и лоших вила које покушавају ноћу да руше све што Емир дању изгради. Али свако велико градитељско вријеме прате таква трула зла.

Докле се стигло са екранизацијом вашег романа “Прсти лудих очију”?

Сценарио је завршен. Али још није стигао до мене. То је значајан први корак. Али и остали су и значајни и тешки. Знајући упорност Тике Станића, мислим да ће пројект ићи својим током. Мада је то, данас ђаволски посао. И ту недостаје Министарство културе и Филмски институт.

Једва чекам да прочитам сценарио и да видим филм, да видим ко ће бити глумци за два главна лика.

То неће бити мој роман, то ће бити ново умјетничко дјело и зато мене занима више него друге, који су само гледаоци.

Јесте ли и други роман кандидовали за НИН-ову и Виталову награду и мислите ли да би он могао поновити успјех “Прстију” и ући у најужи избор за ово престижно признање?

Обавили смо неопходно са романом Томанова игра сјенки. Не могу да говорим ништа о неком успјеху и понављању јер су и Прсти за мене били изненађење са таквим рангом. Мени је битно да се роман евидентира, да је објављен ове године на српском језику. Остало је ствар жирија.

Припремите и изложбу која ће на јесен бити отворена у ЛТГ галерији. Шта ће обухватити поставка?

Мој план је да покажем извјестан избор слика из разних времена. Јер, ја сам 84. имао самосталну изложбу слика, дакле, више од тридесет година сликам. Наравно, са различитим ритмовима и фреквенцијама. Уназад неколико година бавим се и скулптуром. Обликовање је моја преокупација и на сликама. То су неке нове врсте, између слика и цртежа. Често су то облици на папиру или платну. Тако да је логично да се ухватим камена и дрвета. Користим и модерне материјале. Тако да бих желио да се и неколико скулптура појави на изложби. Но, видјећемо шта ће рећи селектори, они који креирају поставку и врше избор.

eНовости.info 19.08.2012.

Разговарао: Бранислав Јовковић